

1583/06.01/2019

YHTEINEN RUOKAPÖYTÄ-KESKUSTELUFOORUMI

Kokous 18.8.2021 klo 10.00 -12.00, kokous pidetään Zoom-etäyhteydellä, liittyminen klo 9:30 alkaen.

Osallistujat:

xPuheenjohtaja: Reijo Karhinen, vuorineuvos
x1. Varapuheenjohtaja Jari Leppä, maa- ja metsätalousministeri
x2. Varapuheenjohtaja Jaana Husu-Kallio, kansliapäällikkö

Jäsenet:

xHenri Alen, keittiömestari
xAri Akseli, toimialajohtaja
~~Tommi Hasu, maatilayrittäjä~~
xMari Heikkilä, markkinointiviestintäpäällikkö
~~Annikka Hurme, toimitusjohtaja~~
xKaisa Karttunen, tutkija, maa- ja metsätieteiden tohtori
xAnne Korkiakoski, hallitusammattilainen
xJohanna Mäkelä, dekaani
xSeppo Paavola, hallituksen puheenjohtaja
xJuha Salin, maatilayrittäjä
xJohanna Smith, vihannesviljelijä
xTiina Varho-Lankinen, maatilayrittäjä
xEerikki Viljanen, maatilayrittäjä
xChristoph Vitzthum, konsernijohtaja
~~Hannu Krook, pääjohtaja~~

Sihteeri:

Riikka Knaapi, erityisasiantuntija
Minna Huttunen, neuvotteleva virkamies

Viestijä:

Taina Saahko, viestintäasiantuntija

Lisäksi:

~~Satu Haapaniemi, erityisavustaja~~
xNoora Herranen, hallitussihteeri
xMatias Kallio, erityisavustaja
~~Minna-Mari Kaila, ylijohdaja, osastopäällikkö~~
xAnna-Leena Miettinen, yksikön päällikkö
xAku Korhonen, lainsäädäntöneuvos
Demos Helsinki: Tuuli Kaskinen ja Otso Sillanaukee

1. Kokouksen avaus, puheenjohtaja Reijo Karhinen

Puheenjohtaja toivotti osallistujat tervetulleeksi, uusina mukana Ari Akseli ja Matias Kallio.

2. Edellisen kokouksen (9.6.2021) muistion hyväksyminen

Hyväksyttiin edellisen kokouksen muistio

3. Ministerin ajankohtaiskatsaus

Koronarajoitukset ja ruokaketju: Koronarajoitukset aiheuttavat vaikean tilanteen ravintoloiden, elintarviketeollisuuden ja alkutuotannon toimijoille. Erityisesti STM:n vetoisten koronatoimien suhteutus on hankala ja iskenyt rajusti erityisesti ruokaravintoloihin ja rajoitukset estävät tiettyjen ammattiryhmien ammatin harjoittamisen. Näin ei voi jatkua, vaan yhteiskunta on saatava auki tältäkin osin. Valtioneuvosto keskustelelee jatkuvasti koronatoimista.

Maatalouden päästövähennykset: Kesän kuumat sääolot ja nousseet tuotantopanokset aiheuttavat alkutuotantoon paineita. Viimeaikainen keskustelu maatalouden päästövähennyksistä on ollut julkisuudessa vilkasta ja mennyt erikoiseen suuntaan. Väitteet siitä, että maatalous olisi jäänyt sivuraiteelle on kohtuuton eikä pidä paikkaansa. Tiloilla ja koko ruokaketjussa tehty valtavasti ilmastotekoja. Se, että tilastossa kokonaispäästöt eivät ole laskeneet ei tarkoita sitä, että tiloilla tai ruokaketjussa yleisesti päästöt eivät olisi menneet alas, sillä peltoala on kasvanut. Tutkittua tietoa tarvitaan lisää. Päästöt ovat esillä myös budjettiriihessä. Jos kustannuksia tulee uusista toimista, ne pitää kompensoida ruoka-alalle, tästä on HO:ssa sovittu. Nyt odotamme LUKE:n elokuussa valmistuvaa selvitystä, lisäksi työn alla ovat Ilmastoruokaohjelma ja Hiilestä kiinni –hanke, jotka vaikuttavat julkiseen keskusteluun ja tuovat uutta tietoa.

CAP ja EU-asiat: EU-tason CAP-ratkaisu syntyi 29.6 ja pidämme sitä hyvänä. Rahoitus nousee 6 prosenttia. Suomen CAP-suunnitelma lausunnolla maa- ja metsätalousministeriön esityksenä. Vastausaikaa on 10.9. asti, jonka jälkeen päivitetty versio menee valtioneuvoston käsittelyyn. Suomen suunnitelma on lähetettävä komissiolle joulukuussa. Uudessa CAP:issa otetaan jättiharppaus päästövähennyksistä, kun kaikki tuet tulevat uuden ympäristöehdollisuuden piiriin, neljäsosa suorista tuista ekojärjestelmiin, maaseudun ilmasto- ja ympäristösitoumukset tehostuvat ja investointeihin tulee uutta ympäristöulottuvuutta. LUKE:n alustavien laskelmien mukaan CAP-suunnitelmaluonnoksen toimenpiteet toteutuessaan tavoitemäärien mukaan vähentävät vuotuisia kasvihuonekaasupäästöjä maataloussektorilla 0.67 milj. tn CO₂ eqv. ja maankäyttösektorilla 1 milj. tn CO₂ eqv. suhteessa viimeiseen kasvihuonekaasupäästälaskennan kertomaan nykytilaan. Maa- ja metsätalousministeriö valmistelee yhdessä Luonnonvarakeskuksen kanssa tarkemman vaikuttavuusarvion CAP-suunnitelman ympäristökunnianhimon ja päästövähennysten määrällisistä vaikutuksista. Arvio on määrä julkaista elokuun aikana. Arviossa keskitytään luonnon monimuotoisuuteen, vesistökuormitukseen ja kasvihuonekaasupäästöihin. Ilmastoruoka-ohjelma.

EU:ssa CAP:ista siirrytään tänä syksynä laajemmin koko ruokaketjua käsitteleviin teemoihin, kun Pellolta Pöytään strategian toimeenpano alkaa. Epäreilut kauppatavat ovat Slovenian puheenjohtajakaudella käsittelyssä. Tässä olisi Suomelle paikka tuoda uusia avauksia EU-tason keskusteluun. Nythän meillä on EU-direktiivi ja sen pohjalta päivitetty elintarvikemarkkinalaki ja EU-tasolta komissio tulee esittämään uuden ehdotukset ruokaketjun toimintaan ja epäreiluihin kauppatapoihin. Jos tässä foorumissa on tähän aloitteita, otamme mielellämme vastaan. Samoin syksyn aikana komissio julkaisee aloitteen mm. hiiliviljelystä.

Kouluruuan kehittämisohjelma: Kouluruoka on hieno suomalainen innovaatio, jota pitää viedä myös maailmalle. Suomi on profiloitunut myös YK:n ruokajärjestelmä huippukokouksessa kouluruokailun kautta. HO:n mukaisesti kouluruoan kehittämisohjelman valmistelutyö alkaa tänä syksynä MMM:n

vetämänä. Ajatus on pistää alulle: kouluruoka 2.0 – Välipala kaikkiin kouluihin, lisää kotimaista kalaa ja kasviksia (hankintasäännöt). Liian usein kouluruoka jää lapsilta myös syömättä.

Kommenttina huomautettiin, että ruoantuotannossa luottamuksen vahvistaminen on keskeistä motivoimaan ihmisiä toimimaan. Laatu löytyy, mutta usein laadukkaan tuotteen tuotantomäärät ovat varsin pieniä. Laatu pitää markkinoida näkyvästi. Tulos ja kannattava toiminta syntyvät laadun kautta. Yhteisessä ruokapöydässä tarvitaan myös kulttuurinen visio, mihin halutaan tähdätä ja miten laatu liittyy tähän kaikkeen. Selkeä tavoite johtaa investointeihin ja laadun kehittämiseen. Maku ja laatu voivat tarkoittaa myös tuotantoeläinten lajimuutoksia. Ruokakulttuurimme on nuori ja ohut ja ruokakulttuurin kehittäminen ja edistäminen ovat tärkeitä.

Kulttuurisen ulottuvuuden vahvistaminen voisi olla syksyn yhtenä kokousteemana.

Yhteisen ruokapöydän korona-kannanotto, uutinen

- Uutinen on valmisteltu YRP:n jäsenille lähetetyn kyselyn vastausten perusteella: miten ulos koronasta. Kyselyn tuloksista nostettiin huoltovarmuus, joka on hyvän yhteistyön ja pitkäaikaisen vastuullisen toiminnan tulos. Kansallinen huoltovarmuus on onnistuminen, joka halutaan tehdä näkyväksi. Toisaalta korona-aika on kohdellut epätasa-arvoisesti ruokajärjestelmän eri toimijoita mistä ravintola-alan ahdinko on selkein esimerkki.

Keskustelussa nousi, että YRP:n jäsenistö kannattaa julkaisua, kun tekstiä vielä terävöitetään. (Uutinen julkaistiin perjantaina 20.8.)

4. Vastuullisuus: aihe-alueen käsittely ja jatkotoimenpiteiden sopiminen

Tuuli Kaskinen, Demos Helsinki, esitteli aiheen ja alusti pienryhmätyöskentelyn.

5. Seuraava kokous

lokakuu perjantai 22.10. klo 14.00 -16.00

joulukuu keskiviikko 1.12. klo 10.00 -12.00

6. Kokouksen päätös

Puheenjohtaja päätti kokouksen